

Asia: Kvarnbackenin tuulivoimapuisto, Småbönders, osayleiskaavaehdotus

Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
kronoby.kommun@kronoby.fi

Lausunto

1 Johdanto

Kvarnbacken Vind Ab suunnittelee 6 voimalan tuulivoimahanketta Kruunupyhyyn. Hankealueen pinta-ala on 820 ha ja voimaloiden suunniteltu kokonaiskorkeus on 300 m. Hankkeen sähkönsiirto toteutetaan nykyisen 110 kV johdon yhteyteen. Kaavassa suunnitellaan myös aurinkovoimaa kaava-alueelle (suunnitteluala 49,1 ha). Aurinkopaneelialueiden määrä on kasvanut edellisestä vaiheesta.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Luonnonvarakeskus näkee, että aiemmin annettua lausuntoa hankkeen kaavasta ei ole riittävästi huomioitu.

Kaavassa todetaan, että kaavalla ei ole todennäköisesti merkittäviä yhteisvaikutuksia seudun muiden hankkeiden kanssa. Luke näkee, että yhteisvaikutuksia voi syntyä myös muilla kuin selostuksessa tarkastelluilla tavoilla. Laajalla alueella erämaisten ympäristöjen muuttuessa teollisemmiksi energiantuotantoalueiksi saatetaan menettää kriittisiä elinympäristöjä.

Selostuksessa todetaan, että Helldin ym. 2012 ja Menzelin ja Pohlmeierin 1999 mukaan riistaeläinten ei ole havaittu karttavan käytössä olevia tuulivoima-alueita. Melu, välike ja alueen mahdollisesti lisääntynyt ihmistoiminta voivat lisätä kaava-alueella esiintyvien eläinten stressiä, joka voi vaikuttaa muun muassa niiden lisääntymismenestykseen. Näillä tekijöillä ei selostuksen mukaan arvioida olevan merkittävää vaikutusta alueen riistakantoihin pitkällä aikavälillä.

Luke huomauttaa, että vaikutusten arvioinnissa käytetty kirjallisuus on suppeaa. Lajiston totumisesta tuulivoimaan, ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella, eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita.

Luke huomauttaa myös, että vaikutukset lajin lisääntymismenestykseen (erityisesti mikäli vaikutus kumuloituu useiden tuulivoimahankkeiden myötä), voivat nimenomaan vaikuttaa alueen riistakantoihin pitkällä aikavälillä.

Metsäkanalintujen osalta selostuksessa todetaan, että voimalat eivät uhkaa merkittäviä kanalintujen soidinpaiikkoja, mutta yksittäisten lintujen esiintymiseen alueella voi hankkeella olla vaikutusta.

Luke näkee puutteena, että selostuksessa ei kerrota soidinhavainnoista ja sitä, miten ne ovat hankkeessa huomioitu.

Luonnonvarakeskus toteaa myös, että valumavesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Vesistöihin päätynyt kiintoaine liettää uomat ja heikentää elinympäristöjen laatua kalojen lisäksi useiden muiden eliöryhmien (vesihyönteiset, levät, vesikasvit) näkökulmasta muuttaen koko eliöyhteisön rakennetta ja toimintaa. Kiintoaineen poistaminen ja liettyneiden alueiden kunnostaminen ovat työlästä ja osin mahdotonta. Myös poikkeusolosuhteisiin, kuten voimakkaisiin sateisiin tulee valmistautua rakennusaikana vahinkojen estämiseksi. Lisäksi tulee varmistaa, ettei alueelle tehtävät tiet ja niihin liittyvät oja- ja ojastot aiheuta pidempiaikaista liettymisvaaraa maa-aineksen huuhtoutumisen myötä. Olennaista on suunnitella työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin: valumavesien ohjailu, ojien selkeytysaltaat, maansiirtotöiden ajoitus, voimaloiden, sähkönsiirtolinjojen ja huoltoteiden sijoitus alueelle on tehtävä lähivesistöt huomioiden.

Metsäpeuran osalta Luke tuo esiin, että Luken pantaseurantojen perusteella ainakin 15 pantapeuraa on käyttänyt aluetta talvehtimiseen osana laajempaa talvehtimisaluetta tammi-maaliskuussa vuosina 2013–2022, jonka jälkeen sieltä ei ole pantahavaintoja kuin kevätkuukausien aikoihin muutamasta läpikulkevasta peurasta. Alueella on talvehtinut peuroja melko pitkään, mutta nykyisin siellä tuskin on merkittäviä määriä.

Hankealueella voi olla yksittäisiä peuroja myös kesällä, mutta niistä Lukella ei ole havaintoja. Lähimmät pantapeurat ovat viettäneet kesänsä noin 10 km päässä alueesta itään, joten vasominen myös alueella tai sen tuntumassa on mahdollista.

Metsäpeuran osalta kerrotaan, että selvitykset on tehty mahdollisen vaikutusalueen sisällä. Luke huomauttaa, että selvitysalueen ja vaikutusten arvioinnin esim. äänihäiriön osalta tulisi ulottua mahdolliselle vaikutusalueelle, joka metsäpeuran osalta on 5 km (perustuu mm. Tolvanen ym. 2023 yhteenvetoon vasovien porovaadinten häiriövasteista).

Itse selvityksen osalta Luke huomauttaa, että riistakamerat on laitettu alueelle liian myöhään talvehtivien peurojen osalta. Metsäpeurat talvehtivat alueella yleensä ydintalvella. Riistakameroilta saatava informaatio olisi ollut käyttökelpoisempaa esim. tammikuussa. Maalis-huhtikuussa peurat lähinnä vaeltavat alueen läpi. Lisäksi Luke huomauttaa, että 4 riistakameraa ei riitä kuvastamaan alueen käyttöä.

Metsäpeurojen osalta maastokäynnit on tehty metsäpeurojen vasomisaikana, jolloin niiden havaitseminen on haastavaa. Käyntikerrat ovat myös olleet liian aikaisin, jotta ne nähtäisiin alueen suolla. Metsäpeurat ovat paremmin havaittavissa soilla esim. silloin, kun räkkäkausi alkaa tai on pahimmillaan. Luke huomauttaa myös, että vaikeasti havainnoitavan lajin osalta on olennaista, että tietää milloin liikkua. Metsäpeuran havainnointi on helpompaa aamulla kohtuullisen aikaisin, myöhemmin märehhtiessään makoilevat ja ovat vaikeasti havaittavissa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Metsäkanalintujen soidinselvitysten tulokset ovat tärkeitä ja ne tulee ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Valumavesien hallinta tulisi olla tehokasta ja tulee varmistaa, ettei maamassat pääse karkaamaan esim. tien penkoilta vesistöihin myöhemmissäkään vaiheissa. Metsäpeuran osalta Luke näkee tehdyssä selvityksessä puutteita. Selvityksen avulla ei voida sulkea pois sitä, että metsäpeurat käyttäisivät aluetta. Luke huomauttaa, että vaikutusten arvioinnissa käytetty kirjallisuus on suppeaa. Lajiston tottumisesta tuulivoimaan, ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella, eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita. Luke huomauttaa myös, että vaikutukset lajin lisääntymismenestykseen (erityisesti mikäli vaikutus kumuloituu useiden tuulivoimahankkeiden myötä), voivat nimenomaan vaikuttaa alueen riistakantoihin pitkällä aikavälillä.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 04.11.2024 klo 11:37:28.

Lausunnon valmistelija(t):

Saara Kattainen

Antti Paasivaara

Liitteet:

Tiedoksi: